

Sygn. akt III Ns 19/24

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2024 rok

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Mariusz Solka

Protokolant: [REDACTED]

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2024 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **Stowarzyszenia „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie**

z udziałem **Wojewody Mazowieckiego**

w przedmiocie odwołania od decyzji Wojewody Mazowieckiego

z dnia 31 stycznia 2024 r. nr WSO-I.6110.1.3.2023

postanawia:

1. uwzględnić odwołanie i uchylić zaskarżoną decyzję w całości,
2. zasądzić od Wojewody Mazowieckiego na rzecz Stowarzyszenia „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie kwotę 480,00 (czterysta osiemdziesiąt) złotych kosztów postępowania – kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia uprawomocnienia się postanowienia do dnia zapłaty. ---

/-/ Sędzia SO Mariusz Solka

UZASADNIENIE POSTANOWIENIA

Z 06 LUTEGO 2024 R.

Odwołaniem z 1 lutego 2024 r., złożonym w Sądzie Okręgowym w Warszawie o godz. 15:34, Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie (dalej również Stowarzyszenie), działając na podstawie art. 16 ust. 1 w zw. z art. 26e ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1389, dalej PoZ), zaskarżyło w całości decyzję Wojewody Mazowieckiego z 31 stycznia 2024 r. o odmowie wyrażenia zgody na cykliczne organizowanie przez Stowarzyszenie Marsz Niepodległości zgromadzenia, mającego na celu uczczenie rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i wyrażenie dumy narodowej w dniu 11 listopada od 2024 r. do 2026 r. w godz. 14:00-19:00 na obszarze od ronda Dmowskiego/pl. Defilad (prostokąt wyznaczony liniami ulicy Al. Jerozolimskie od ronda Dmowskiego do wysokości ul. Pankiewicza; przedłużenie linii ul. Pankiewicza w stronę Pałacu Kultury i Nauki do tego budynku, z drugiej strony linia wyznaczona ul. Marszałkowską do ul. Złotej oraz przedłużenie linii wg ul. Złotej do budynku Pałacu Kultury i Nauki; dalej: przejście Al. Jerozolimskie, most Poniatowskiego, ul. Wał Miedzeszyński (zejście pętlą z mostu), ul. Wybrzeże Szczecińskie, ul. Siwca zakończone na błoniach Stadionu Narodowego, z uwagi na brak spełnienia przesłanek określonych w art. 26a ust. 1 PoZ (nr WS0-I.6110.1.3.2023).

Zaskarżonej decyzji zarzucono:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:
 - a) naruszenie art. 26a ust. 1 PoZ, poprzez jego błędne zastosowanie, przejawiające się w uznaniu, że nie zachodzi tożsamość podmiotu organizującego zgromadzenie na przestrzeni ostatnich 3 lat, gdyż w 2021 r. odbyły się uroczystości państwowe, których organizatorem był Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, a dopiero w 2022 r. i 2023 r. organizatorem zgromadzenia cyklicznego było Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości”, podczas gdy Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” nieprzerwanie odpowiada za jego organizację od 2012 r., w tym także 11 listopada 2021 r.;
 - b) naruszenie art. 57 i art. 31 ust. 3 w zw. z art. 57 Konstytucji RP oraz art. 11 ust. 1 i 2 i art. 14 w zw. z art. 11 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, poprzez nieuzasadnione i nieproporcjonalne ograniczenie wolności

zgromadzeń i odmowę wyrażenia zgody na cykliczne organizowanie przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” reprezentowane przez Bartosza Malewskiego i Jakuba Kalusa zgromadzenia, mającego na celu uczczenie rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i wyrażenia dumy narodowej w dniu 11 listopada od 2024 r. do 2026 r. w godz. 14.00-19.00 na obszarze od ronda Dmowskiego/pl. Defilad (prostokąt wyznaczony liniami ulicy Al. Jerozolimskie od ronda Dmowskiego do wysokości ul. Pankiewicza; przedłużenie linii ul. Pankiewicza w stronę Pałacu Kultury i Nauki do tego budynku, z drugiej strony linia wyznaczona ul. Marszałkowską do ul. Złotej oraz przedłużenie linii wg ul. Złotej do budynku Pałacu Kultury i Nauki; dalej przejście Al. Jerozolimskie, most Poniatowskiego, ul. Wał Miedzeszyński (zejście pętlą z mostu), ul. Wybrzeże Szczecińskie, ul. Siwca zakończone na błoniach Stadionu Narodowego, z powodu uznania, że nie zachodzi tożsamość podmiotu organizującego zgromadzenie na przestrzeni ostatnich 3 lat, podczas gdy Stowarzyszenie Marsz Niepodległości nieprzerwanie odpowiada za jego organizację od 2012 r., w tym także 11 listopada 2021 r.;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, mających wpływ na wynik sprawy, tj.:

- a) naruszenie art. 7 k.p.a., art. 75 k.p.a., art. 77 § 1 k.p.a., art. 80 k.p.a., art. 89 § 1 i 2 k.p.a. oraz art. 107 § 3 k.p.a., poprzez uznanie braku podstaw do uwzględnienia wniosku o przeprowadzenie rozprawy administracyjnej i dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka Łukasza Moczydłowskiego, na okoliczność organizowania przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” zgromadzenia publicznego pn. „Marsz Niepodległości” w dniu 11 listopada 2021 r., współpracy Stowarzyszenia z Policją przy zabezpieczeniu zgromadzenia publicznego, oddelegowania świadka przez organizatora zgromadzenia, tj. przez Stowarzyszenie do stałego, bieżącego kontaktu z funkcjonariuszami Policji, wystąpień przedstawicieli Stowarzyszenia podczas zgromadzenia publicznego (w szczególności ówczesnego Prezesa Stowarzyszenia Roberta Bąkiewicza) spokojnego i bezpiecznego przebiegu zgromadzenia publicznego, zabezpieczenia zgromadzenia publicznego przez wolontariuszy Straży Marszu Niepodległości, faktu, że zgromadzenie publiczne odbywało się pod hasłem ustalonym przez Zarząd Stowarzyszenia „Niepodległość nie na sprzedaż”, w sytuacji, gdy dowód ten mógł się przyczynić do wyjaśnienia sprawy, zaś okoliczności na które został powołany miały dla sprawy istotne znaczenie;
- b) naruszenie art. 7 k.p.a., art. 75 k.p.a., art. 77 § 1 k.p.a., art. 80 k.p.a. oraz art. 107 § 3 k.p.a., poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i

pominięcie przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy dowodów z dokumentów, artykułów prasowych oraz zdjęć i filmów, złożonych do akt przez stronę, na okoliczność ustalenia, że Stowarzyszenie Marsz Niepodległości było organizatorem zgromadzenia publicznego pn. „Marsz Niepodległości” w dniu 11 listopada 2021 r.

Powołując się na powyższe zarzuty, Stowarzyszenie wniosło o uwzględnienie odwołania i tym samym uchylenie zaskarżonej decyzji Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2024 r. (WSO-I.6110.1.3.2023) w całości i wyrażenie zgody na cykliczne organizowanie przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” reprezentowane przez Bartosza Malewskiego i Jakuba Kalusa zgromadzenia mającego na celu uczczenie rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i wyrażenia dumy narodowej w dniu 11 listopada od 2024 r. do 2026 r. w godz. 14.00-19.00 na obszarze od ronda Dmowskiego/pl. Defilad (prostokąt wyznaczony liniami ulicy Al. Jerozolimskie od ronda Dmowskiego do wysokości ul. Pankiewicza; przedłużenie linii ul. Pankiewicza w stronę Pałacu Kultury i Nauki do tego budynku, z drugiej strony linia wyznaczona ul. Marszałkowską do ul. Złotej oraz przedłużenie linii wg ul. Złotej do budynku Pałacu Kultury i Nauki; dalej: przejście Al. Jerozolimskie, most Poniatowskiego, ul. Wał Miedzeszyński (zejście pętlą z mostu), ul. Wybrzeże Szczecińskie, ul. Siwca zakończone na błoniach Stadionu Narodowego.

Na rozprawie w dniu 02.02.2024 roku uczestnik wniosł o oddalenie odwołania Stowarzyszenia (k.261).

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2024 r., wydanym po przeprowadzeniu rozprawy, Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił odwołanie i uchylił zaskarżoną decyzję w całości (pkt 1); w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt 2), a także zasądził od Wojewody Mazowieckiego na rzecz Stowarzyszenia „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie kwotę 240 zł tytułem kosztów procesu – kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się postanowienia do dnia zapłaty (pkt 3). (postanowienie k.262).

Zażalenie na ww. postanowienie Sądu Okręgowego wniosł Wojewoda Mazowiecki, zaskarżając je w części obejmującej pkt 1 i 3, tj. w części obejmującej uwzględnienie odwołania i uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz orzeczenie o kosztach postępowania.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

- 1) naruszenie przepisu art. 14 PoZ w zw. z art. 26e PoZ, poprzez błędną ich wykładnię w ten sposób, że art. 14 PoZ, stosowany odpowiednio do zgromadzeń cyklicznych, zawiera przesłanki warunkujące odmowę wyrażenia zgody na organizację zgromadzenia

cyklicznego, podczas gdy przepis ten stanowi o możliwości wydania decyzji o zakazie zgromadzenia przez organ gminy, nie ma zatem zastosowania w postępowaniu o wydanie zgody na organizację zgromadzenia cyklicznego;

- 2) naruszenie przepisów art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., poprzez błędną ocenę materiału dowodowego i przyjęcie, że brak wyjaśnień Wojewody Mazowieckiego w zakresie następstw prawnych wyeliminowania z obrotu jego decyzji z dnia 25 października 2021 r. uniemożliwiało rozpatrzenie wniosku Stowarzyszenia „Marsz Niepodległości” i tym samym wydanie w dniu 31 stycznia 2024 r. decyzji o odmowie wyrażenia zgody na cykliczne zgromadzenie organizowane przez Stowarzyszenie w latach 2024-2026;
- 3) naruszenie przepisu art. 26a ust. 1 PoZ, przez uchylenie zaskarżonej decyzji Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2024 r. znak: WSO- I.6110.1.3.2023, podczas gdy sąd prawidłowo ustalił, że 11 listopada 2021 r. Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie nie organizował zgromadzenia z przemarszem od ronda R. Dmowskiego do błoni Stadionu Narodowego w Warszawie, zatem nie została spełniona przesłanka dotycząca tożsamości organizatora, wobec czego wojewoda miał obowiązek negatywnie rozpatrzyć wniosek złożony przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie, a wydane decyzja odpowiada prawu.

W związku z powyższym skarżący wniósł o:

1. uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 lutego 2024 r., sygn. akt III Ns 18/24 w części obejmującej pkt 1 i 3, tj. w części obejmującej uwzględnienie odwołania i uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz orzeczenie o kosztach postępowania;
2. oddalenie odwołania Stowarzyszenia „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie od decyzji Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2024 r. znak: WSO- I.6110.1.3.2023;
3. zasądzenie od wnioskodawcy Stowarzyszenia „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie na rzecz uczestnika Skarbu Państwa - Wojewody Mazowieckiego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (zażalenie k.281-285).

W odpowiedzi na zażalenie, Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” wniosło o oddalenie zażalenia Wojewody Mazowieckiego w całości oraz o zasądzenie od Wojewody Mazowieckiego na swoją rzecz kosztów postępowania przed sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie w zakresie pkt 1 i 3, przekazując je do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Okręgowy (postanowienie k.309-327).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego rację ma Wojewoda, że dla ustalenia przesłanki tożsamości podmiotowej z art. 26a ust. 1 PoZ, nie ma znaczenia okoliczność, że postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r. (sygn. akt I NSNc 247/22) uchylone zostało postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 października 2021 r. (sygn. akt V ACz 656/21), oddalające zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 października 2021 r. (sygn. akt IV Ns 128/21), którym to uchylona została decyzja Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 października 2021 r., przyznająca Stowarzyszeniu prawo do cyklicznego organizowania zgromadzenia w latach 2021- 2023. Przepis art. 26a ust. 1 PoZ odnosi się bowiem wyłącznie do tego, czy dany podmiot był „tym samym organizatorem” wydarzenia, którym mowa w tym artykule. Nie ma znaczenia, z punktu widzenia przesłanek art. 26a ust. 1 PoZ, czy podmiot ten został pozbawiony możliwości zorganizowania zgromadzenia i z jakiego powodu. Według wykładni dokonanej przez Sąd Apelacyjny Organ powinien odnieść się i odniósł się w powyższym kontekście wyłącznie do tego, czy została zachowana tożsamość podmiotowa organizatora, o której jest mowa w art. 26a ust. 1 ustawy.

Wg Sądu Apelacyjnego okoliczności podniesione przez Sąd Okręgowy mogłyby mieć znaczenie, ale tylko z punktu widzenia oceny przesłanek określonych w art. 26c ust. 2 PoZ, nie zaś w odniesieniu do przesłanek z art. 26a ust. 1 ustawy. Do kategorii przyczyn niezależnych od organizatora należałoby zaliczyć wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji zezwalającej na organizowanie cyklicznych zgromadzeń wskutek orzeczenia sądu, które następnie zostało uchylone wobec skutecznego wniesienia do Sądu Najwyższego skargi nadzwyczajnej. Należałoby wówczas przyjąć, że zgromadzenie nie mogło się odbyć z przyczyn niezależnych od organizatora, a wówczas wojewoda nie mógłby wydać decyzji o cofnięciu zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń w powodu braku ich organizowania. Gdy chodzi jednak o przesłanki z art. 26a ust. 1 PoZ, okoliczność powyższa jest bez znaczenia. Organ miał obowiązek ustalić i ustalił, że nie zachodzi przewidziana w tym przepisie przesłanka tożsamości organizatora. Stwierdził on stanowczo w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, że warunek ten nie został spełniony, gdyż zgromadzenie nie było w ciągu ostatnich trzech lat organizowane przez tego samego organizatora.

Konkludując Sąd Apelacyjny wskazał że ocena, czy Stowarzyszenie mogło skorzystać w 2021 r. z uprawnienia do bycia organizatorem zgromadzenia, czy też obiektywnie było tego prawa pozbawione, nie miała znaczenia dla stosowania art. 26a ust. 1 PoZ w przedmiotowej

sprawie. Z tego powodu, wskazany przez sąd I instancji brak rozważań Wojewody Mazowieckiego w odniesieniu do kwestii obowiązywania decyzji z dnia 25 października 2021 r., w żaden sposób nie rzutował na prawidłowość wydania decyzji z dnia 31 stycznia 2024 r. i nie stanowił przeszkody, by dokonać jej kontroli.

Sąd Apelacyjny wskazał też, że brak analizy przesłanek z art. 14 PoZ w treści decyzji nie uniemożliwia kontroli zaskarżonej decyzji. Analiza przez organ w uzasadnieniu decyzji odmawiającej wyrażenia zgody na organizację zgromadzenia cyklicznego z powodu niespełnienia jednej z koniecznych przesłanek z art. 26a ust. 1 PoZ, przesłanek określonych w art. 14 PoZ i pozostałych przesłanek z art. 26a ust. 1 PoZ, nie była niezbędna do wydania stanowczego rozstrzygnięcia w sprawie. Uzasadnienie zaskarżonej decyzji bez wątpienia spełnia wymogi, o których jest mowa w art. 107 § 3 k.p.a., zaś wytknięte przez Sąd Okręgowy braki uzasadnienia decyzji, nie mogły mieć istotnego znaczenia dla wyniku sprawy.

Z opisanych powodów nie było podstaw, by stwierdzić, że zaskarżoną decyzję należy uchylić, jako wydaną z naruszeniem art. 7 k.p.a., art. 75 k.p.a., art. 77 § 1 k.p.a., art. 80 k.p.a., art. 107 § 3 k.p.a. oraz art. 26a ust. 1 PoZ.

Nie można było też przyjąć, że na podstawie uzasadnienia zaskarżonej decyzji, Sąd Okręgowy nie był w stanie przeanalizować zasadności podnoszonych argumentów Stowarzyszenia odnośnie do naruszenia przepisów art. 26a PoZ oraz art. 57 i 31 ust. 3 w zw. z art. 57 Konstytucji RP oraz art. 11 ust. 1 i 2 i art. 14 w zw. z art. 11 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka. Sąd Okręgowy miał możliwość i zobowiązany był do skontrolowania, czy organ prawidłowo przyjął, że w niniejszej sprawie nie została spełniona przesłanka z art. 26a ust. 1 PoZ, na podstawie której Wojewoda Mazowiecki odmówił Stowarzyszeniu zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń.

Sąd Apelacyjny wskazał, że niedostatecznie jasno została wyartykułowana przez Sąd Okręgowy ocena przesłanki tożsamości organizatora w okresie ostatnich trzech lat, oraz brak analizy zarzutów Stowarzyszenia, zmierzających do wykazania że to ono było organizatorem zgromadzenia publicznego 11 listopada 2021 r. Stowarzyszenie podniosło też w odwołaniu zarzuty naruszenia prawa materialnego wprost z ustawy Prawo o zgromadzeniach, w tym m.in. w zakresie błędnej wykładni pojęcia „organizatora” w rozumieniu art. 26a ust. 1 tej ustawy. W odwołaniu wskazano też na zarzuty odnoszące się do naruszenia art. 57 i 31 ust. 3 w zw. z art. 57 Konstytucji RP oraz art. 11 ust. 1 i 2 i art. 14 w zw. z art. 11 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka.

Sąd Okręgowy ustalił niekwestionowany przez Sąd Apelacyjny stan faktyczny w sprawie:

Na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego z 06 listopada 2017 r. nr WSO-I.6110.20.2017, Marsz Niepodległości w latach 2017 - 2020 r. odbywał się w formie zgromadzenia cyklicznego, o którym mowa w art. 26a – 26e ustawy z 24 lipca 2015 r. prawo o zgromadzeniach, którego organizatorem było Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” z siedzibą w Warszawie.

Wojewoda Mazowiecki, decyzją z dnia 25 października 2021 r. nr WSO-I.6110.1.3.2021, wyraził zgodę na cykliczne organizowanie przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” zgromadzenia w celu uczczenia rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i wyrażenia dumy narodowej przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” na terenie m. st. Warszawy na obszarze: od ronda Dmowskiego / pl. Defilad (prostokąt wyznaczony liniami ulicy: Al. Jerozolimskie od ronda Dmowskiego do wysokości ul. Pankiewicza, przedłużenie linii ul. Pankiewicza w stronę PKiN do tego budynku, z drugiej strony linia wyznaczona ul. Marszałkowską do ul. Złotej oraz przedłużenie linii wg ul. Złotej do budynku PKiN) z planowaną trasą przejścia: Al. Jerozolimskie, most Poniatowskiego, ul. Wał Miedzeszyński (zejście pętlą z mostu) i ul. Wybrzeże Szczecińskie, ul. Siwca z zakończeniem na błoniach Stadionu Narodowego w Warszawie, organizowanych raz do roku w dniu 11 listopada od 2021 do 2023 r. w godzinach 14.00 - 19.00.

Na skutek odwołania Prezydenta m. st. Warszawy od powyższej decyzji, Sąd Okręgowy w Warszawie, postanowieniem z 27 października 2021 r., sygn. akt IV Ns 128/21, uchylił w całości decyzję Wojewody. Zażalenia na to postanowienie, wniesione przez Wojewodę oraz Stowarzyszenie, postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 października 2021 r., wydanym w sprawie sygn. akt V ACz 656/21, zostały oddalone.

W związku z istniejącym po 29 października 2021 r. stanem prawnym, organizatorem zgłaszającym Marsz Niepodległości odbywający się 11 listopada 2021 na podstawie art. 2 pkt 1 PoZ był Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie.

Postanowieniem z dnia 20 października 2022 r. – tj. blisko rok po odbyciu Marszu Niepodległości 2021 r., w sprawie sygn. akt I NsNc 247/22, Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 października 2021 r., sygn. VACz 656/21, uchylił w całości zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 października 2021 r., V ACz 656/21, i poprzedzające je postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 27

października 2021 r., IV Ns 128/21 (pkt 1), oraz oddalił w całości odwołanie Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 26 października 2021 r. od Decyzji Wojewody Mazowieckiego nr WSO.6110.1.2.2021 z dnia 25 października 2021 r.

W latach 2022 i 2023 Marsze Niepodległości odbywały się jako zgromadzenia cykliczne, których zarejestrowanym organizatorem było Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości”.

Na skutek wniosku złożonego przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” do Wojewody Mazowieckiego w dniu 12 grudnia 2023 r. o wyrażenie zgody na cykliczne organizowanie zgromadzenia Marsz Niepodległości – na zasadach analogicznych jak w latach 2017 – 2023 - Wojewoda odmówił wyrażenia zgody na cykliczne organizowanie przez Stowarzyszenie Marsz Niepodległości zgromadzenia w dniu 11 listopada od 2024 r. do 2026 r. w godz. 14:00 – 19:00, wskazując brak tożsamości podmiotu będącego organizatorem wydarzenia w 2021 r. Wojewoda wprawdzie odnotował w uzasadnieniu swojej decyzji fakt, że nastąpiła zmiana stanu prawnego pomiędzy 11 listopada 2021 r. a późniejszymi latami, aczkolwiek nie poczynił żadnych konkluzji w tym zakresie, poprzestając na stwierdzeniu tej okoliczności oraz potwierdzeniu, że uroczystości, które odbyły się w 2021 r., były zgłaszane przez inny podmiot będący organizatorem i miały charakter uroczystości państwowych. Wojewoda nie wskazał żadnych innych przesłanek odmowy wyrażenia zgody na zgromadzenie cykliczne.

Powyższy stan faktyczny został oceniony jako ustalony prawidłowo przez Sąd Okręgowy w ramach kontroli Sądu Apelacyjnego na skutek zażalenia wniesionego przez Wojewodę Mazowieckiego. Skoro w ocenie Sądu Apelacyjnego tak ustalony stan faktyczny był niejasny dla porządku Sąd Okręgowy przytacza go ponownie.

Z tego względu Sąd Okręgowy pomimo ponowienia wniosków strony powodowej pominął kolejne dowody z postaci faktur i rachunków złożonych przez Stowarzyszenie jako dowód na wykazanie, iż było ono faktycznym organizatorem Marszu Niepodległości w 2021 r. z racji poniesienia kosztów organizacji – bezsporne było w sprawie, że organizatorem zgromadzenia, zgłoszonym w Urzędzie Miasta Warszawy, był Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, nie zaś Stowarzyszenie. Jak już wskazywano w pierwotnym uzasadnieniu, przepisy PoZ nie przewidują ani nie posługują się rozróżnieniem podmiotów współorganizujących, wskazując, iż organizatorem zgromadzenia jest jeden konkretny podmiot – osoba prawna lub fizyczna (art. 10 ust. 1 pkt 1 PoZ). W związku z powyższym w ocenie Sądu Okręgowego zbędne jest prowadzenie postępowania dowodowego celem wykazywania kto był faktycznym organizatorem Marszu Niepodległości w 2021 roku, skoro

formalnym organizatorem był Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, nie zaś Stowarzyszenie.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu stanowiska Sądu Apelacyjnego nie podzielił zapatrywania, że kwestie związane z zaniechaniem zbadania skutków wyeliminowania z obrotu prawnego a następnie przywrócenia mocy prawnej ostatecznej i prawomocnej decyzji Wojewody Mazowieckiego z WSO.6110.1.2.2021 z dnia 25 października 2021 r. są irrelewantne dla prawidłowości zastosowania przesłanek z art. 26a ust. 1 PoZ.

W pierwszej kolejności jednak Sąd Okręgowy wskazuje, iż zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w postanowieniu z 02 lutego 2024 r., a które nie było wg Sądu Apelacyjnego dostatecznie szeroko przedstawione, odwołujące się Stowarzyszenie nie było, a nawet nie mogło być organizatorem zgromadzenia „Marszu Niepodległości” w dniu 11 listopada 2021 r., bowiem wydarzenie to nie odbywało się na podstawie przepisów PoZ – jego organizatorem był organ władzy publicznej (na podstawie art. 2 pkt 1 PoZ), jakim jest Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie.

Ustawa PoZ nie prezentuje definicji legalnej organizatora, jednakże wskazuje szereg uprawnień i obowiązków takiego podmiotu oraz wskazuje kto może nim być. I tak zgodnie z art. 4 ust. 1 PoZ, art. 7 ust. 1 PoZ, art. 9 ust. 1 PoZ, art. 10 ust. 1 PoZ organizatorem może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, osoba prawna lub inna organizacja, która zgłasza zamiar zorganizowania zgromadzenia do właściwych organów gminy. Również organizatorowi organ gminy przekazuje decyzję administracyjną i on ma prawo się od niej odwołać do sądu powszechnego. Organizator zgromadzenia będący osobą fizyczną jest także przewodniczącym zgromadzenia zaś w przypadku gdy organizatorem zgromadzenia jest osoba prawna lub inna organizacja przewodniczącym zgromadzenia jest osoba działająca w imieniu organizatora zgromadzenia, która wyrazi pisemną zgodę na przyjęcie obowiązków (art. 18 PoZ). W myśl art. 19. ust. 1 PoZ organizator zgromadzenia oraz przewodniczący zgromadzenia są obowiązani do zapewnienia przebiegu zgromadzenia zgodnie z przepisami prawa oraz do przeprowadzenia zgromadzenia w taki sposób, aby zapobiec powstaniu szkód z winy uczestników zgromadzenia. W tym celu organizator zgromadzenia oraz przewodniczący zgromadzenia podejmują przewidziane w ustawie środki. To organizatorowi zgromadzenia przysługuje prawo wniesienia odwołania od decyzji o rozwiązaniu zgromadzenia do sądu okręgowego właściwego ze względu na siedzibę organu gminy w terminie 7 dni od dnia rozwiązania zgromadzenia (art. 20 ust. 4 PoZ).

Jak wynika z przywołanych przepisów ustawa posługuje się określeniem organizatora zgromadzenia rozumianego swoiście na jej gruncie - jako podmiot, który przygotowuje i odpowiada za przebieg zgromadzenia a także ma przyznaną możliwość wniesienia odwołania w przypadku zakazu zgromadzenia czy też jego rozwiązania - i poprzez zapisy tej ustawy należało zbadać status Stowarzyszenia w 2021 r., które wskazywało, że należy je traktować jak organizatora zgromadzenia.

Status ten Stowarzyszenie wywodziło z faktycznego poniesienia kosztów związanych z organizacją Marszu w 2021 r., analogicznych jak w poprzednich i kolejnych latach. Niemniej w ocenie Sądu Okręgowego nie ma możliwości uznania Stowarzyszenia za organizatora w 2021 r. z dwóch przyczyn – analizy ich skutków zaniechał Wojewoda Mazowiecki w uzasadnieniu rozpoznawanej niniejszym decyzji. Po pierwsze w dacie, kiedy odbywał się Marsz Niepodległości 2021 r. Stowarzyszenie nie miało prawnej możliwości zorganizowania go, bowiem na skutek odwołania Prezydenta m.st. Warszawy prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w sprawie V ACz 656/21 z 29 października 2021 r. decyzja Wojewody Mazowieckiego z 25 października 2021 r. nr WSO-I.6110.1.3.2021 została uchylona i na datę Marszu 2021 wyeliminowana z obrotu prawnego. Po wtóre w sytuacji, gdy zgromadzenie organizuje organ władzy publicznej to na mocy art. 2 ust. 1 nie stosuje się przepisów ustawy PoZ.

W tej sytuacji fakt ponoszenia przez Stowarzyszenie kosztów organizacji Marszu, nie ma znaczenia dla określenia podmiotu, który był organizatorem zgromadzenia na gruncie PoZ. Nie można przyjąć punktu widzenia Stowarzyszenia wskazującego, że Urząd ds. Kombatantów objął jedynie patronat nad Marszem, bowiem nie zachodziłyby wówczas przesłanki wynikające z art. 2 ust. 1 PoZ i de facto Marsz odbywałby się w ogóle bez organizatora, ale także bez prawidłowego notyfikowania go. Zresztą co innego wynika zarówno z dokumentów pozostających w posiadaniu Wojewody Mazowieckiego jak i komunikatu samego szefa Urzędu, przywołanego przez Stowarzyszenie, zgodnie z którym „nadano uroczystości status formalny na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy Prawo o zgromadzeniach”. Samo Stowarzyszenie nie posiadało i nie posiada takich uprawnień, aby Marszowi nadać wskazany status. Przy tym uroczystości w 2021 r. zorganizowano od godz. 13.00, a nie jak obydwało się to na podstawie kolejnych decyzji Wojewody w godz. 14.00 – 19.00, czego jak wskazywał Sąd, Wojewoda także nie zbadał, podobnie jak godziny zakończenia zgromadzenia oraz tożsamości trasy, którą miał się poruszać Marsz Niepodległości. Zatem jak już Sąd wskazywał w uzasadnieniu postanowienia z 02 lutego br.

tak i teraz ponawia, iż nie ma podstaw do uznania, iż Stowarzyszenie było organizatorem zgromadzenia Marsz Niepodległości w 2021 roku na gruncie przepisów PoZ.

Odnosząc się zaś do zagadnienia wykładni art. 26a ust. 1 PoZ, (błędna wykładnia przez Wojewodę Mazowieckiego tego przepisu jest jedną z podstaw odwołania Stowarzyszenia) i zakresu w jakim Wojewoda Mazowiecki powinien był zbadać skutki przywrócenia mocy obowiązującej ostatecznej i prawomocnej decyzji Wojewody Mazowieckiego z 25 października 2021 r. ze względu na postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2022 r. w sprawie I NSNc 247/22 to Sąd Okręgowy nadal stoi na stanowisku odmiennym niż Sąd Apelacyjny, że zbadanie tych okoliczności oraz dokonanie w uzasadnieniu decyzji wykładni prawnej jest rażącym zaniechaniem Wojewody, które skutkuje uchYLENIEM zaskarżonego orzeczenia. Przy czym wykładnia dokonana przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu postanowienia z 04 lutego 2024 r. I ACz 223/24 nie wiąże Sądu Okręgowego, albowiem nie jest oceną prawną.

W ocenie Sądu Okręgowego Wojewoda w uzasadnieniu skarżonej decyzji mógłby zaniechać rozważanie pozostałych przesłanek pozytywnych i negatywnych z art. 26a ust. 1 oraz art. 26e PoZ, gdyby poza „tożsamością organizatora” ustalił brak choćby jednej z pozostałych przesłanek pozytywnych lub wystąpienie przesłanki negatywnej – wówczas bowiem kwestie związane z badaniem skutków przywrócenia mocy obowiązującej ostatecznej decyzji Wojewody Mazowieckiego z 25 października 2021 r. istotnie nie miałyby znaczenia.

W postępowaniu administracyjnym obowiązuje szereg zasad podstawowych, w szczególności

- a) art. 7a §1 k.p.a. wskazujący, że w sytuacji, gdy przedmiotem postępowania administracyjnego jest nałożenie na stronę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie stronie uprawnienia, a w sprawie pozostają wątpliwości co do treści normy prawnej, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść strony, chyba że sprzeciwiają się temu sporne interesy stron albo interesy osób trzecich, na które wynik postępowania ma bezpośredni wpływ;
- b) art. 8 §1 k.p.a. stanowiący, że organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania;
- c) art. 9 k.p.a. stanowiący, że organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i

prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego,

- d) art. 154 §1 k.p.a. a contrario oraz art. 155 k.p.a. mówiące o zasadzie praw nabytych.

Stosownie zaś do art. 107 §3 k.p.a. uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

Naczelny Sąd Administracyjny podkreśla, że zasada pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa określa wyraźnie to, co *implicite* jest zawarte w zasadzie praworządności. Z zasady wyrażonej w art. 8 k.p.a. wynika bowiem przede wszystkim wymóg praworządnego i sprawiedliwego prowadzenia postępowania, i rozstrzygnięcia sprawy przez organ administracji publicznej, co jest zasadniczą treścią zasady praworządności. Jedynie postępowanie odpowiadające takim wymogom i decyzje wydane w wyniku postępowania tak ukształtowanego budzą zaufanie obywateli do organów administracji publicznej nawet wtedy, gdy decyzje administracyjne nie uwzględniają ich żądań. W celu realizacji tej zasady konieczne jest „przede wszystkim ściśle przestrzeganie prawa, zwłaszcza w zakresie dokładnego wyjaśnienia okoliczności sprawy, konkretnego ustosunkowania się do żądań i twierdzeń stron oraz uwzględniania w decyzji zarówno interesu społecznego, jak i słusznego interesu obywateli, przy założeniu, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa” (Wyrok NSA z 7.12.1984 r., III SA 729/84, ONSA 1984/2, poz. 117).

Art. 2 Konstytucji RP zawierający klauzulę demokratycznego państwa prawnego należy, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego do fundamentalnych przepisów konstytucyjnych określających podstawowe i szczególnie chronione cechy ustrojowe RP. Stanowi on niezwykle ważną dyrektywę w zakresie stanowienia prawa dla organów władzy publicznej. Jednakże dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw w trybie skargi konstytucyjnej podstawy należy poszukać nie w klauzuli demokratycznego państwa prawnego, lecz w konkretnych postanowieniach konstytucji. W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 21/99 stwierdzono, że zasada ochrony praw nabytych ma charakter zasady przedmiotowej, wyznaczającej granice ingerencji władzy publicznej w sferę praw podmiotowych. Naruszenie tych zasad może uzasadniać zarzut niedopuszczalnego wkroczenia przez tę władzę w sferę konstytucyjnie chronionych praw lub wolności jednostki,

co w konsekwencji prowadzi do stwierdzenia sprzecznego z porządkiem konstytucyjnym naruszenia tych praw lub wolności. W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 12 września 2000 r., K. 1/2000 Trybunał Konstytucyjny wskazał, że z konieczności zachowania praw nabytych nie można wywodzić obowiązku ustawodawcy kreowania identycznych uprawnień dla innych osób. Natomiast w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 4 stycznia 2000 r., K. 18/99 stwierdzono, że u podstaw praw nabytych znajduje się dążenie do zapewnienia jednostce bezpieczeństwa prawnego i umożliwienia jej racjonalnego planowania przyszłych działań. Konstytucyjna zasada ochrony praw nabytych nie wyklucza stanowienia regulacji ograniczających lub znoszących prawa podmiotowe. Ocena dopuszczalności wyjątków od zasady ochrony praw nabytych wymaga jednak, zdaniem Trybunału, rozważenia na ile oczekiwanie jednostki dotyczące ochrony praw nabytych jest usprawiedliwione.

Jak już wskazywał Sąd Okręgowy w toku postępowania administracyjnego, Wojewoda zwracał się do Stołecznego Centrum Bezpieczeństwa o przedstawienie informacji niezbędnych do wydania decyzji. Pismem z 16 stycznia 2024 r., (k.181-181v), organ został poinformowany, że 11 listopada 2021 r. organizatorem Marszu Niepodległości nie było Stowarzyszenie, a Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, następne zaś zgromadzenia w latach 2022 i 2023 były organizowane przez Stowarzyszenie. Zarazem, Stołeczne Centrum Bezpieczeństwa wskazało okoliczność, iż pierwotnie 11 listopada 2021 r. na tej samej trasie miało odbyć się zgromadzenie organizowane przez Stowarzyszenie, jednakże od decyzji Wojewody Mazowieckiego zostało wniesione odwołanie, które Sąd Okręgowy uwzględnił, zaś późniejsze zażalenia złożone przez organizatora i Wojewodę Mazowieckiego zostały oddalone przez Sąd Apelacyjny. Zatem na dzień 11 listopada 2021 r. decyzja Wojewody Mazowieckiego była uchylona przez prawomocne wówczas postanowienie Sądu. Dopiero na skutek skargi nadzwyczajnej, postanowieniem Sądu Najwyższego z 20 października 2022 r., sygn. akt I NSNc 247/22, uchylono orzeczenia sądów powszechnych obu instancji i oddalono odwołanie Prezydenta m.st. Warszawy, zaś w konsekwencji do obrotu prawnego wróciła ostateczna i prawomocna decyzja organu wojewódzkiego i na jej podstawie Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” mogło przeprowadzić zgromadzenia cykliczne w latach 2021 - 2023.

Innymi słowy Państwo działając poprzez Wojewodę Mazowieckiego przyznało Stowarzyszeniu decyzją z 25.10.2021 r. (kolejna taka decyzja) prawo do zorganizowania marszu cyklicznego „Marsz Niepodległości”. Następnie to samo Państwo poprzez orzeczenia sądów powszechnych uznało, że decyzja ta była nieprawidłowa i wyeliminowało ją z obrotu prawnego, przez co skarżący nie mógł skorzystać z przyznanego mu prawa zorganizowania

marszu w 2021 roku. Po czym na skutek postanowienia Sądu Najwyższego z 22.10.2022 r. uchylającego orzeczenia sądów powszechnych Państwo stwierdziło, że w istocie Stowarzyszenie miało prawo przyznane mu ww. decyzją z 2021 r., jednakże na skutek działań imperium Państwa nie mogło z niego skorzystać. Zaś na obecnym etapie wciąż to samo Państwo wskazuje Stowarzyszeniu, że de facto na skutek jego własnego działania odbierającego stronie prawo, Stowarzyszenie nie może skutecznie ubiegać się o przyznanie tego samego prawa na kolejny okres. W tym też duchu Wojewoda wyklada przepis art. 26a ust. 1 PoZ z pominięciem sytuacji faktycznej i prawnej, w jakiej znalazło się Stowarzyszenie na skutek szeregu decyzji wynikających z imperium Państwa, twierdząc, że okoliczności te nie muszą być w żaden sposób uwzględniane przy wykładni przepisów art. 26a ust. 1 PoZ ani w ogóle badane w ramach postępowania administracyjnego związanego z wydawaniem decyzji o zgodzie na marsze cykliczne.

Sąd Okręgowy wskazuje ponownie, że art. 26a ust. 1 PoZ pozwala stwierdzić, że przywołany przepis zawiera wymogi formalnoprawne, warunkujące możliwość zwrócenia się organizatora do wojewody o wyrażenie zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń. Pierwszym wymogiem jest tożsamość organizatora, która generalnie nie budzi wątpliwości, bowiem sama treść przepisu oraz komentatorzy wskazują, że co do zasady musi być to ten sam podmiot (na marginesie nie były przedmiotem wykładni ani badania sytuacje np. gdyby podmiot będący organizatorem podlegał przekształceniu, przejęciu lub podziałowi - w takiej sytuacji wykładnia art. 26a ust. 1 PoZ zaproponowana przez Sąd Apelacyjny, najpewniej zostałaby uznana za zbyt zawężającą). Z tego względu Sąd Okręgowy nie podziela przedstawionego przez Sąd Apelacyjny stanowiska i wykładni przepisów art. 26a ust. 1 PoZ jako wystarczającej dla odmowy Stowarzyszeniu zorganizowania zgromadzenia cyklicznego, z pominięciem okoliczności faktycznych istotnych dla sprawy a związanych ze zmianami stanu prawnego. Sąd nadal stoi na stanowisku, że okoliczności te powinny być przedmiotem rozważań Wojewody Mazowieckiego i dokonania wykładni ww. przepisu zgodnie z zasadą, że wątpliwości rozstrzyga się na korzyść strony, która dodatkowo nabyła prawo i w związku z tym mogła rozsądnie oczekiwać, że na tej podstawie, przy braku przesłanek negatywnych, uzyska kolejne korzystne dla siebie rozstrzygnięcie. Okoliczności związane z pobawieniem Stowarzyszenia faktycznej możliwości zorganizowania marszu niepodległości w 2021 roku na podstawie uchylonej decyzji Wojewody Mazowieckiego z 25.10.2021 roku, muszą być wykładane racjonalnie z decyzją Sądu Najwyższego z dnia 20.10.2022 roku I NsNc 247/22, która przywracała do obrotu prawnego decyzję Wojewody Mazowieckiego z dnia 25.10.2021 roku. (konkluzja z pisma UM Warszawy z dnia 16.01.2024 k.181). Albowiem w sytuacji gdy

następczo Wojewoda dojdzie do przekonania, iż decyzja Wojewody z dnia 25.10.2021 roku została przywrócona do obrotu prawnego, konieczna będzie ocena czy Stowarzyszenie miało nawet teoretyczną możliwość zorganizowania marszu niepodległości w 2021 roku jako jego organizator czy też tego prawa było faktycznie pozbawione i z jakich przyczyn. Ocena zatem możliwości zorganizowania marszu przez Stowarzyszenie w 2021 roku w tak ukształtowanych okolicznościach faktycznych, nakazuje także w kontekście praw nabytych oraz zasad wynikających z Konstytucji (zasady demokratycznego państwa prawnego art.2, wolności zgromadzeń art.57) ocenę czy do decyzji w przedmiocie zgody na zgromadzenie cykliczne (art.26a POZ) nie powinno się zastosować w sposób odpowiedni art.26c ust.2 POZ który wskazuje na niemożność cofnięcia zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń w sytuacji gdy zgromadzenie nie mogło zostać zorganizowane z przyczyn niezależnych od organizatora. Sąd wskazuje na odpowiednie zastosowanie przepisu ustawowego chociaż należałoby rozważyć czy w tej sytuacji nie powinny znaleźć również bezpośrednio przepisy Konstytucji przytoczone powyżej. W ocenie Sądu istotnie niczym nie różni się sytuacja cofnięcia zgody na cykliczne organizowanie zgromadzenia od decyzji w przedmiocie zgody na cykliczne zgromadzenie w kontekście przesłanki z art.26c ust.2 POZ, w obu przypadkach bowiem zgromadzenie nie mogło się bowiem odbyć z przyczyn niezależnych od organizatora, zaś wykładania przepisów ustawy Prawo o Zgromadzeniach wskazuje, iż ustawodawca wprowadzając przepisy w przedmiocie decyzji o cofnięciu zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń (art.26c POZ) dążył do utrzymania ich trwałości czy też stabilizacji. W żadnym zakresie nie sposób antycypować oceny, czy Stowarzyszenie mając formalną możliwość zorganizowania marszu niepodległości jako organizator w 2021 roku ten marsz by zorganizowało, bowiem w kontekście ciągłości tego wydarzenia od wielu lat, nie powinno to budzić większych wątpliwości jako domniemanie faktyczne. W ocenie Sądu, w/w okoliczności są istotne do oceny cykliczności zgromadzenia oraz tożsamości organizatora, przy czym w ocenie Sądu zawężająca wkładania art.26a POZ dokonana przez Wojewodę Mazowieckiego oraz Sąd Apelacyjny jest w tym zakresie niewystarczająca i konieczne jest w tym zakresie odpowiednie zastosowanie przepisów ustawy Prawo o Zgromadzeniach albo bezpośrednio przepisów Konstytucji w zakresie wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela, wolności i praw politycznych.

Drugim wymogiem decyzji w przedmiocie zgromadzenia cyklicznego jest tożsamość miejsca lub trasy. Wykładnia językowa nakazywałaby przyjąć, że musi to być „to samo” miejsce lub „ta sama” trasa, jednakże jak się wydaje reguły wykładni mieszanej prowadziłyby do bardziej adekwatnych wniosków. Trzecim wymogiem jest częstotliwość zgromadzeń, co

oznacza, że zgromadzenia muszą się odbywać według opracowanego terminarza lub co najmniej raz w roku w dniach świąt państwowych i narodowych. Czwarty wymóg wystąpienia z wnioskiem o wyrażenie zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń dotyczy okresu i celu odbywania się takich wydarzeń – w ciągu ostatnich 3 lat zmierzały one w szczególności do uczczenia doniosłych i istotnych dla historii Polski wydarzeń.

Niewątpliwie także, pomimo że Stowarzyszenie nie było organizatorem Marszu w 2021 r. na gruncie PoZ to nieprzerwanie odpowiada za jego organizację od 2012 r. Z tych względów Sąd Okręgowy uznał za zasadny zarzut naruszenia art. 26a ust. 1 PoZ, poprzez niezbadanie wszelkich istotnych przesłanek z ww. przepisu oraz pominięcie w stanie faktycznym i rozważaniach prawnych kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia a także prowadzenia postępowania niezgodnie z art. 7a §1 k.p.a. oraz art. 8 k.p.a i art. 9 k.p.a.

Z tego też względu Sąd Okręgowy uznał za zasadny także drugi zarzut naruszenia prawa materialnego, podniesiony przez Stowarzyszenie, polegający na naruszeniu art. 57 i art. 31 ust. 3 w zw. z art. 57 Konstytucji RP oraz art. 11 ust. 1 i 2 i art. 14 w zw. z art. 11 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności poprzez nieuzasadnione i nieproporcjonalne ograniczenie wolności zgromadzeń i odmowę wyrażenia zgody na cykliczne organizowanie Marszu Niepodległości, na skutek pominięcia istotnych dla ustalenia stanu prawnego i faktycznego okoliczności dotyczących wnioskującego oraz samego wydarzenia, organizowanego od ponad 10 lat.

Jak już wskazywano art. 11 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Europejska Konwencja Praw Człowieka, EKPC), ratyfikowanej w dniu 19 stycznia 1993 r., zgodnie z którym, każdy ma prawo do swobodnego, pokojowego zgromadzania się, a w myśl ust. 2, wykonywanie tego prawa nie może podlegać innym ograniczeniom niż te, które określa ustawa i które są konieczne w społeczeństwie demokratycznym z uwagi na interesy bezpieczeństwa państwowego lub publicznego, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwu, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób. W myśl orzecznictwa ETPCz, w społeczeństwie demokratycznym prawo do swobodnego pokojowego zgromadzania się jest prawem fundamentalnym, a jego istotą jest możliwość obywateli publicznego wyrażania swoich opinii i sprzeciwu w różnych formach, w tym kwestionowania polityki i decyzji władz, przy czym prawo to nie może być interpretowane w sposób zawężający. Zgromadzenie podlega ochronie z art. 11 EKPCz nawet jeśli jako demonstracja jest uciążliwa, irytująca lub obraźliwa dla osób o innych poglądach, sprzeciwiających się głoszonym przez

uczestników manifestacji hasłom. Wyjątkiem jest zgromadzenie, którego organizatorzy lub uczestnicy mają gwałtowne zamiary lub w inny sposób godzą w fundamenty demokratycznego społeczeństwa. Prawo do wolności pokojowego zgromadzania się nie ustaje nawet jeśli w trakcie demonstracji dojdzie do incydentalnych aktów przemocy lub innych karalnych działań ze strony osób trzecich. Wymóg uprzedniej notyfikacji, czy wręcz uzyskania zgody na przeprowadzenie zgromadzenia publicznego, uzasadniony kwestiami bezpieczeństwa i porządku publicznego, sam w sobie nie stanowi naruszenia art. 11 EKPCz, chyba że jest on tylko pretekstem do uniemożliwienia korzystania z prawa do pokojowego zgromadzania się, zaś władze musze wykazać ze starały się podjąć właściwe działania dla zagwarantowania sprawnego przebiegu zgromadzenia bez względu na jego formę. Obowiązek wcześniejszego zawiadomienia ma zapobiegać zakłóceniom porządku i przestępstwom, a nie jedynie godzić prawa demonstrantów z prawami innych osób, na co pozwala wstępna procedura administracyjna.

Decyzja wydana przez Wojewodę Mazowieckiego w obecnym kształcie w ocenie Sądu Okręgowego – z przyczyn opisanych powyżej - narusza prawo do zgromadzeń oraz Konstytucję przy braku dostatecznego zbadania przesłanek negatywnych dla wydania zgody na zgromadzenie cykliczne.

Na rozprawie w dniu 6 lutego 2024 r. wnioskodawca podniósł dodatkowo nowe okoliczności związane z organizacją Marszu Niepodległości w 2021 r., a mianowicie, iż w tym dniu de facto odbywały się dwa zgromadzenia, jedno organizowane przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, a drugie przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości”, które to zgromadzenia przebiegały równolegle, jednakże na nieco zmienionej trasie oraz innych godzinach, a także z innym planem uroczystości. Okoliczności te nie były w ogóle badane przez Wojewodę Mazowieckiego, a w ocenie Sądu nie mogą podlegać ustaleniu w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 16 PoZ. Nie zmienia to oceny Sądu o braku podstaw do uwzględnienia zarzutów natury proceduralnej, bowiem zarzuty te jako niesformułowane w toku postępowania administracyjnego nie podlegały w ogóle ocenie organu.

Nie zasługiwały natomiast na uwzględnienie zarzuty naruszenia prawa procesowego podniesione przez Stowarzyszenie – odnośnie do pkt 2a) to kwestie istotne dla sprawy wynikają z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy jak również znanych sądowi oraz urzędowi z urzędu. Przesłuchanie świadka Łukasza Moczydłowskiego nie wniosłoby niczego nowego do sprawy, bowiem wobec ustalonego stanu prawnego okoliczności, na które miałby zeznawać świadek są irrelevantne dla rozstrzygnięcia. Analogicznie nie zasługiwał na

uwzględnienie zarzut z pkt 2b) petitum odwołania – Stowarzyszenie organizowało Marsz niepodległości ale nie było organizatorem zgromadzenia na gruncie przepisów PoZ. Przeprowadzenie zatem dowodu z artykułów, zdjęć i filmów było zbędne z punktu widzenia rozstrzygnięcia w sprawie.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji w punkcie 1.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o przepis art. 520 §2 k.p.c. w zw. z § 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25 października 2015 r. biorąc pod uwagę, że w I instancji wnioskodawca wygrał sprawę, w II instancji sprawę wygrał uczestnik, jednakże finalnie postępowanie zostało wygrane przez wnioskodawcę - przy czym stawka za postępowanie zażaleniowe wyniosła 240 zł na podstawie §10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia. Z tego względu orzeczono jak w sentencji w punkcie 2.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w postanowieniu.---

/-/ Sędzia SO Mariusz Solka